

MARMARA ÜNİVERSİTESİ ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ PDR ANA BİLİM DALI
2024-2025 BAHAR YARIYILI
KÜLTÜRE DUYARLI PSİKOLOJİK DANIŞMA DERSİ İZLENESİ

Dersi Veren: Osman SEZGİN

Telefon: 0(216) 521 97 97

E-posta: osezgin@marmara.edu.tr

Genel Ağ: www.osmansezgin.com

Ders Günü ve Saati: Perşembe 08.30

Takvim:

1. **Hafta:** Dersin neden-niçinleri, kazanımları, planının istişaresi, ders izlencesinin incelenmesi
2. **Hafta:** Kültür ve Psikoloji İlişkisi
 - a. Psikoloji felsefesi açısından psikoloji tarihi ile ilgili bir analiz...
 - b. Tek Tip Bir İnsan Psikolojisi Söz Konusu mu?
 - c. Kültür ve psikoloji bağlamında APA ve ICD nin değerlendirilmesi? Çin Örneği!
 - d. Kültür ve Psikoloji ilişkisinde Neden ve Niçinler
3. **Hafta:** Kelimedenden Kavrama Kültür ve Psikoloji
 - a. Kültür kelimesinin Etimolojisi
 - b. Kültür kelimesinin karşılığı olarak Türkçede kullanılan “hars, ekin, irfan” kelimeleri ve etimolojisi
4. **Hafta:** Kavram Olarak Kültür
 - a. E. Sapir ve E. B. Tylor’ın Kültüre Bakışları
 - b. Kültürün Farklı Tanımları (Cemil Meriç, Mümtaz Turhan...)
 - c. Kültür Değişmeleri
 - i. Serbest Kültür Değişmesi

- ii. Zorunlu Kültür Değişmesi
- iii. Kültür Neden ve Niçin Değişir?
- d. Kültürü Oluşturan  ğeler: Din, Tarih, Coğrafya, Dil, Duygu, San'at, örf ve  det
- 5. **Hafta:** Kültür, Medeniyet ve Psikoloji Kavramlarına Bir Başka Açıdan Bakış: Yılmaz  zakpınar ve yorumu
- 6. **Hafta:** Medeniyet nedir? Kültür ve medeniyet birbirinden ayrılır mı?
 - a. Ziya Gökalp ve Cumhuriyet Aydınının Algısı ve Eleştirisi
 - b. Küreselleşme, Teknoloji ve “İnsanlık 2.0” Görüşünün Anlaşılması
- 7. **Hafta:** *Ramazan Bayramı*
- 8. **Hafta:**  ok kültürlü toplumda psikolojik danışma
 - a. Çok kültürlü psikolojik danışma ne demektir?
 - b. Kültüre duyarlı psikolojik danışma nedir?
 - c. Çok kültürlü psikolojik danışmanın tarihçesi
 - d. Çok kültürlü psikolojik danışmada zorluklar
- 9. **Hafta:** *Ara Sınav haftası dolayısıyla ders yapılamayacaktır.*
- 10. **Hafta:** Ara sınav değerlendirmesi

Kültüre Duyarlı PDR ve Yöntem

- a. Emik bakış açısı ile Avrupa Kökenli Kuzey Amerikalı kültürel değerlere dayalı kuramların baskın oluşu
 - b. Kültürlere duyarlılık
 - c. Kültürel sistemlerin davranışları nasıl yönettiği ve etkilediği
 - d. Etkili kültürlerarası psikolojik danışma hizmetlerini sağlamak
 - i. Etkili kültürlerarası psikolojik danışma hizmetlerini sağlamak için h l  geçerli olan beş  neri
11. **Hafta:** *1 Mayıs*

12. **Hafta:** Yapılandırmacı Yaklaşım: Çağdaş Psikolojik Danışma Anlayışı ve Uygulamalarını Biçimlendiren Bir Güç

13. **Hafta:** Çeşitli psikolojik danışma kuramlarına kültürel bakış

- a. Kuramın tanımı, Kuram nedir? İyi bir kuramın beş özelliği
- b. Kuramın önemi
- c. Örnek bir uygulama: Psikanalitik kuramlar
 - i. S. Freud, ben ve öteki kültürdeki nefis ve mertebeleri
 - ii. Freud, rüya ve öteki kültürdeki rüya
 - iii. Adler
 - iv. Jung ve Arketip nedir ne değildir? Kültürel Psikoloji Açısından Analizi

14. **Hafta:** Hümanistik kuram ve Carl Rogers kültürel bakış / Varoluşçu psikolojik danışma ve kültürel bakış

15. **Hafta:** Yaşlı nüfusla psikolojik danışma ve kültür

- a. Yaşlılık dönemi
- b. Yaşlıların ihtiyaçları yaşlılarda psikolojik danışma
- c. Psikolojik danışma ve cinsel yönelim: LGBTQ+ ile kültüre duyarlı psikolojik danışma
- d. Psikolojik danışma, maneviyat ve kültüre duyarlı psikolojik danışma

16. **Hafta:** Kurban Bayramı

17. **Hafta:** Kültür ve PDR İlişkisi

- a. Eğitim ve Eğitime Etki Eden Unsurlar
 - i. Kalıtım, Kalıtım Kanunları
 - ii. Çevre
 1. Fizik Çevre
 2. Sosyo-antropolojik Çevre
 3. Sosyal Çevre

4. Sanal Çevre

Genel Değerlendirme, Dönemin özeti, geribildirimi ve özeleştirisi

Değerlendirme (Puanlamaya dâhil olanlar) :

Ara Sınav: Ara Sınav not ağırlığında yasal ölçü geçerlidir. Ara Sınav haftasına kadar işlenen bütün konular sorumluluk dâhilindedir.

Dönem Sonu Sınavı: Dönem Sonu Sınavı not ağırlığında yasal ölçü geçerlidir. Dönem boyunca işlenen bütün konuları kapsayacaktır.

Gereklilikler :

Derse katılım zorunludur.

Ders hakkında verilecek belgeler www.osmansezgin.com sitesinden yayınlanacaktır. Belgeleri takip etmek öğrencinin sorumluluğundadır.

Derse ilgili olan veya olmayan her konuda bana rahatlıkla osezgin@marmara.edu.tr adresinden ulaşabilirsiniz.

Tavsiye Edilen Kitaplar ve Faydalanılacak Kaynaklar:

Osman Sezgin, Eğitim: Kavram Kuram

Osman Sezgin, Kültürel Psikoloji Bağlamında Şahsiyet Bütünlüğü

Osman Sezgin, Kültürel PDR Açısından Bütünleştirme

Osman Sezgin, Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma Dersi Notları.

Gürsen Topses: Rehberlik ve Psikolojik Danışma Kuramlarının Felsefi Temelleri

Güliden Büyükaşahin Çevik, Kültür Merkezli Psikolojik Danışma: Kuramsal Bir İnceleme

Yelda Bektaş, Kültüre Duyarlı Psikolojik Danışma Yeterlikleri ve Psikolojik Danışman Eğitimindeki Yeri

D. Yelda Kağnıcı, Çok Kültürlü Psikolojik Danışma Eğitiminin Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Lisans Programlarına Yerleştirilmesi

Sevgi Sezer, Çok Kültürlü Psikolojik Danışma Dersinin PDR Öğrencilerinin Çok Kültürlü Bakış Açıları Üzerindeki Etkisi

Özlem Kararırmak, Gül Aydın, Yapılandırmacı Yaklaşım: Çağdaş Psikolojik Danışma Anlayışını ve Uygulamalarını Biçimlendiren Bir Güç

Özlem Kararırmak, Tinsel Anlayışın Psikolojik Danışmadaki Rolü

Emre Umucu, Nilüfer Voltan Acar, Grupla Psikolojik Danışma Sürecinde Direnç Ögesi Olan Kültürel Etmenlere Psikolojik Danışmanın Müdahalesi

Neslihan Güçlücan, Psikolojik Danışmanların Kültürel Duyarlılık Algılarının Demografik ve Meslekî Değişkenler Açısından İncelenmesi

Philip K. Bock, İnsan Davranışının Kültürel Temelleri

Richerd Gerrig ve Philip Zimbardo; Psikolojiye Giriş: Psikoloji ve Yaşam.

Sezgin, O. ve Sezgin, A. S. (2011). Psiko-sosyal açıdan küreselleşme, empoze kültür ve davranışa yansımaları. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 1(1), 91-122.

Cemil Meriç, Kültürden İrfana.

Edgar Moran, Geleceğin Eğitimi İçin Gerekli Yedi Bilgi.

Samuel Gladding, Psikolojik Danışma.

Mümtaz Turhan, Kültür Değişimleri.

Kemal Sayar, Kültür ve Ruh Sağlığı.

Neil Postman, Çocukluğun Yokoluşu.

Neil Postman, Televizyon Öldüren Eğlence.

Daniel Cervone, Kişilik Psikolojisi Kuram ve Araştırma.

Manfred Spitzer/Brendan A. Maher, Felsefe ve Psikopatoloji.

Erol Göka, Felsefe ve Psikiyatri.

Yıldız Kuzgun, Kendini Gerçekleştirme

Deniz Çalık, Özge Pelin Çınar, Geçmişten Günümüze Bilgi Yaklaşımları Bilgi Toplumu ve İnternet

Müfit Selim Saruhan, İslam Filozof ve Düşünürlerinde Ölüm Korkusu ve Tedavisi

Sevgi Sezer, Pelin Saya, Gelişimsel Açıdan Ölüm Kavramı

Olca Tüzün, Kemal Sayar, Bağlanma Kuramı ve Psikopatoloji

Sermin Kesebir, Semine Özdoğan Kavzoğlu, Mehmet Fatih Üstündağ, Bağlanma ve Psikopatoloji

Özgür Erdur Baker, Psikolojik Danışma ve Kültürel Faktörler

Aşkın, M. (2007). Kimlik ve giydirilmiş kimlikler. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 213-220.

Atalay, S. L. (2016). Bir “Batı icadı” olarak din: “Religion” kavramının modern Batı’da inşası. *İnsan ve Toplum*, 6(2), 27-48.

Bugay, A. ve Demir, A. (2011). Hataya ilişkin özelliklerin başkalarını affetmeyi yordaması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 8-15.

Demirkol, O. (2022). Yanlış bilincin “aydınlanmış” hali: Bir semptom olarak “post-truth”. *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, (36), 139-164.

Gültekin, F., ve Voltan-Acar, N. (2004). Transaksiyonel analizin Türk kültürüne uygulanabilirliği: Kültür açısından eleştirel bakış. *Eğitim ve Bilim*, 29(133).

İlbars, Z. (1987). Kişiliğin oluşmasındaki kültürel etmenler. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, 31(1-2).

Karadağ-Ak, Ö., ve Arıcıoğlu, M. A. (2018). Küreselleşmede kültürel geçişler ve psikolojik yansımaları. *OPUS International Journal of Society Researches*, 8(14), 578-598.

Karadayı, F. (2001). Sosyotarihsel yaklaşım ile kültürel psikoloji. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(8).

Kararımak, Ö. (2008). Çok kültürlülük, kültürel duyarlılık ve psikolojik danışma. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 115-129.

Kararımak, Ö., ve Siviş, R. (2008). Modernizmden postmodernizme geçiş ve pozitif psikoloji. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(30), 102-115.

Koç, Z. (2003). Kültüre duyarlı psikolojik danışma yaklaşımı: Kuramsal bir inceleme. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11(12), 1-17.

Koydemir, S., ve Schütz, A. (2014). Almanya’daki Türk göçmenlerde yaşam doyumu: Kültürel kimlik ve benlik kurgularının rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(42), 208-220.

Küçükali, R. (2002). Küreselleşme sürecinde yabancılaşmanın boyutları. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(29), 327-339.

Oktay, B., ve Oktay, F. (2018). Psikoterapide ciddi bir etik ihlâl: Hasta ve terapist arasındaki cinsel ilişki. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (44), 103-110.

Öz, F., ve Bahadır-Yılmaz, E. (2009). Ruh sağlığının korunmasında önemli bir kavram: Psikolojik sağlamlık. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 16(3), 82-89.

Öz, M., Yalçın, M., ve Turan, S. (2014). Görülmeyeni görmek: ‘Üstünler’ söylemine ontolojik bir bakış. *Kalem Uluslararası Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 4(1), 11-40.

Özdemir, Ş. (2004). Bilgi Sosyolojisi Açısından 'Doğu' ve 'Batı'. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, 1(1), 61-92.

Paker, K. (2011). Postmodern bilgelik: Yeni çağ söyleminde kişisel gelişim ve 'ruhsal alıştırmalar'. *Psikoloji Çalışmaları*, 31, 65-104.

Reyhan, C. (2021). Bilimin Birliği: Nomotetik-idiografik Bilim Ayrımına tarih-bilimsel bir reddiye. *Tarih Yazımı*, 3(1), 1-23.

Reyhani, N. (2002). Bilgi ve değer felsefesi açısından indirgemecilik sorunu. (Ed.: Ş. Yalçın). *Bilgi ve Değer Sempozyumu Bildirileri*. Ankara: Vadi Yayınları.

Sezgin, O. (2009). Küreselleşme ve millî kültür. *EKEV Akademi Dergisi*, 38, 255-270.

Şahan, B., ve Akbaş, T. (2018). Kültürel olarak farklı ailelerle psikolojik danışma ve Türk aile yapısında kültürün rolü. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (46), 217-239.